

WILLEM VRANCKEN VAN RIJT, zn. van Vranck Cornelisz van Rijt en Neeltje Philipsdr van Heemskerck (zie **Vd**), ged. De Lier (Geref.) 13.10.1630, bouwman in de Kralingerpolder onder Maasland te Burgersdijk (De Lier), lidmaat en ouderling (1682) van de Geref. kerk in De Lier,¹ welgeboren man van Delfland (1668, 1669, 1676 en 1677), begr. De Lier 28.4.1702

o.tr./tr. De Lier (Geref.) 9/28.11.1659

MARITGE GERRITS BERCKEL, dr. van Gerrit Jansz Berckel en Annetgen Willems Thouw vander Burch,² jd van Akkersdijk, begr. De Lier 2.5.1696

Kinderen:

1. Frank, ged. De Lier (Geref.) 26.6.1661, overl. De Lier 1662/63
2. Frank, ged. De Lier (Geref.) 30.5.1663, overl. De Lier 1664/65
3. Frank, ged. De Lier (Geref.) 28.9.1664, overl. De Lier 1665/66
4. Neeltje, ged. De Lier (Geref.) 30.10.1667, overl. De Lier 1667/68
5. Frank, ged. De Lier (Geref.) 28.4.1669, overl. De Lier 1668/69
6. Annetje, ged. De Lier (Geref.) 6.9.1671, overl. De Lier 1670/71
7. een kind, ged. De Lier (Geref.) 22.5.1673, overl. De Lier 1672/73
8. Frank, ged. De Lier (Geref.) 5.5.1675, overl. De Lier 1674/75
9. Frank, ged. De Lier (Geref.) 4.10.1676, overl. De Lier 1676/77

Voorafgaande aan zijn huwelijk met Marijtgen Gerrits Berckel worden op 6.11.1659 huwelijksvoorwaarden vastgelegd. De bruidegom brengt de goederen in die hem toekomen uit de nalatenschappen van zijn ouders en grootvader, de bruid brengt de f 5.000 in die haar ouders haar ten huwelijk meegeven. Als de bruid als eerste sterft, zal er geen gemeenschap van goederen zijn, maar gaan de goederen naar de kant vanwaar ze zijn gekomen. Winst en verlies staande huwelijk worden gelijkelijk verdeeld.³

Onder **Vd** hebben we al gezien dat Willem op 22.9.1660

- de boerderij van zijn ouders met 26 morgen 5 hond land in de Kralinger polder onder Maasland (+1)

overneemt door zijn broers en zus uit te kopen.

Onderdeel van deze ouderlijke boerderij vormt

1/3 deel van 7 morgen leenland onder Maasland.

Dit leen wordt op 24.1.1661 door Jan Vranckens van Rijt officieel overgedragen aan zijn broer Willem.⁴

Op 20.4.1674 verwerft Willem ook nog de

- 5 morgen 1½ hond zowel wei- als teelland in de Kralinger polder onder Maasland, leen van de Prins van Oranje, (+2)

¹ Het overzicht van de lidmaten per 15.7.1682 in DTB De Lier 2a, f. 52 noemt Willem Vrancken van Rijt onder de ouderlingen.

² Vgl. de huwelijksvoorwaarden, Oud notarieel archief Delft, inv. nr. 1923, 6.11.1659.

³ Oud notarieel archief Delft, inv. nr. 1923, notaris Van der Well.

⁴ Archief Leenhoven en leen- en registerkamer van Holland 1520-1807, inv. nr. 125, f. 35. Zie ook C. Hoek, Repertorium op de grafelijke lenen in Maasland (1258-1648), Ons Voorgeslacht, jrg. 25, 1970, p. 90, leen 24B.

die in 1648 bij de boedelscheiding van zijn grootvader Cornelis Vranckenz van Rijt zijn toegevallen aan Grietge Cornelisdr van Rijt en Jan Jansz van Outshoorn (zie onder **IVb**). Dit perceel grenst aan de noordzijde aan de Lierweg en ligt aan de oost- en westzijde ingeklemd tussen Willems eigen land.⁵

Een mooie anekdote treffen we in het archief van De Lier. Op verzoek van IJsbrant Philips Roodenburch laat Willem Francken van Rijt, wonende onder de parochie van De Lier, oud omtrent 30 jaar, op 30.11.1660 door notaris Van der Rijs een verklaring optekenen. Daarin laat Willem weten dat hij verleden zomer een wandeling maakte met IJsbrant. Al doende ontmoetten ze mr. Adriaen Valckens, chirurgijn in De Lier. Deze groette Willem met de mededeling "voor jou wil ik mijn hoet wel affnemen, maar voor dien schelm niet die bij jou gaet." Waarvan akte.⁶

Dat Willem een gezien persoon is, blijkt ook later wanneer hij, afwisselend met zijn broer Philips, tot de zogenaamde Welgeboren mannen van Delfland behoort. Willem Vranckenz van Rijt, wonend in Burgersdijk bij De Lier, wordt verkozen in 1668, 1669, 1676 en 1677. Phillips Vrancken van Rijt, in Maasland aan de Maasdijk, wordt verkozen in 1674.⁷

Van Willem weten we verder dat hij in 1682 ouderling is van de Gereformeerde gemeente in De Lier.

Willem Francken van Rijt en zijn vrouw Maertge Gerrits Berckel, wonend in het ambacht van Maasland, parochie van De Lier, maken op 29.1.1684 een testament ter bescherming van de langstlevende. Het erfdeel van de eerstaflivige valt toe aan de kinderen, of als die er niet zijn aan de andere erfgenamen ab intestato. Maar de langstlevende behoudt het vruchtgebruik, voor wat betreft het aandeel van de onmondige en minderjarige kinderen, dan wel tot de dood.⁸

Merk op dat de verwijzing naar kinderen tamelijk wrang en de bescherming van de langstlevende niet overbodig is. Willem en Maritge hebben tussen 1661 en 1676 wel 9 kinderen gekregen, maar die zijn allen (zeer) jong overleden.

Nadat Willem en zijn vrouw kinderloos zijn overleden, wordt de boerderij verkocht door de gezamenlijke erfgenamen, te weten

Philips Vranken van Rijt,

Vrank en Pieter Jans van Rijt, en Arij Engelen Vijverbergh echtgenoot van Cornelia Jans van Rijt,

Philps Franse Doelman, echtgenoot van Neeltie Cornelisse van der Weijde, en Arijen Gabrielse van der Koi, echtgenoot van Lijsbet Gerrits Berkel.

Na een publieke veiling op 30.11.1702 vindt op 11.5.1703 de overdracht plaats.⁹

Philips Franse Doelman verwerft voor een bedrag van f 12.202

- een woning, bestaande uit huis, schuur, bergen en geboomte in de Kralinger polder dicht bij het dorp van de Lier, met 31 morgen 72 roede land, (-1a/2)

⁵ Archief Nassause Domeinraad, inv. nr. 7341, Repertorium van de lenen van de heerlijkheid van Polanen, ff. 114v, 115 en 115v en inv. nr. 7331, Leenboek dl. P, f. 160v.

⁶ Oud notarieel archief De Lier, inv. nr. 5306.

⁷ Archief Hof van Holland, inv. nr. 3628, Welgeboren mannen van Delfland 1601-1700. Zie Nationaal Archief, nadere toegang 750.

⁸ Oud notarieel archief Delft, inv. nr. 2187, notaris Abraham van der Velde, akte 162.

⁹ Oud rechterlijk archief Maasland, inv. nr. 6, ff. 161v en 163.

te weten

- 1 morgen 191 roede, waarop de woning is staande, belend
 - oost en zuid de volgende partij
 - west het weeshuis tot Delft
 - noord de Lierweg,
- 5 morgen 232 roede, belend
 - oost het volgende stuk en Pauwels Pieters Coolen met bruikbaar
 - zuid de Pardijkse weg
 - west hr. mr. Adriaan van der Goes heere van Naters burgemeester van Delft
 - noord voornoemde woning,
- 6 morgen 146 roede, belend
 - oost het navolgende stuk van 5 morgen 1½ hond
 - zuid Paulus Pieters Cools met bruikbaar
 - west en noord bovengenoemde partij,
- 2 morgen 3 hond 44 roede op de Lugt, belend
 - oost Arij Joorisz Hoogervorst met bruikbaar
 - zuid en west het land van Jan Arijense Delfffgaeuw
 - noord de Lierweg,

(Terzijde wordt bij de voorgaande 4 partijen aangetekend dat deze worden gevormd door 8 morgen 24 roede patrimoniaal land, 1 morgen gekomen van de kerk in de Lier, 5 hond opgedragen bij heren burgemeesteren der stad Delft, en 5 morgen vicarieland.)
- 6 morgen kloosterland gekomen van het St. Barbara convent binnen Delft, belend
 - oost hr. Cornelis Ouwendijck
 - zuid Bastiaen Diepenburgh
 - west het stuk van 5 morgen 1½ hond hierna
 - noord de Lierweg,
- 2 morgen 2 hond 9 roede leenland, dat voor 1/3 van 7 morgen te leen gehouden werd van de grafelijkheid van Holland, belend
 - oost en zuid het weeshuis binnen Delft
 - west hr. Cornelis Ouwendijck
 - noord de Lierweg,
- 2 morgen en een huis met de boomgaard, gemeen liggende met 1 morgen bruikbaar, belend
 - oost en zuid hr. mr. Adriaan van der Goes heere van Naters
 - west Louris Joosten Suijtgeest met bruikbaar
 - noord de Burgerdijkse weg,
- 5 morgen 1½ hond leenland, te leen van zijn overleden Kon. Majt. van Groot Brittannie als heer van Polanen, belend
 - oost voornoemde partij
 - zuid Bastiaen Diepenburgh met bruikbaar
 - west het stuk van 6 morgen 146 roede hiervoor
 - noord de Lierweg.

Verder verwerven dhr. mr. Adriaan van der Goes, heer van Naters, burgemeester van Delft en dhr. Phillips van der Goes, vice-admiraal van Holland en West Friesland voor f 630

- 576 roeden patrimoniaal land in de Kralinger polder, belend (-1b)
 - oost Pouwels Pieters Koolen met bruikbaar
 - zuid de Pardijkse weg
 - west de kopers

noord Phillips Franse Doelman.

Op dezelfde publieke veiling van 30.11.1702 wordt ook het erfaandeel verkocht in de boerderij die bij leven toebehoorde aan Gerrit Jans Berckel, de vader van Maertge.

Het betreft:

- de gerechte helft in een woning, bestaande uit huis, schuren, bergen en geboomte, met 32 morgen wei- en hooiland, waaronder 6 morgen vrij patrimoniaal land, gelegen met 30 morgen 1 hond onder de heerlijkheid van Akkersdijk en Vrouwenrecht in verschillende partijen, en met 11 hond op de Lee in het ambacht van Pijnacker.

Koper is Arij Gabriels vander Koj, echtgenoot van Lijsbet Gerrits Berkel, aan wie de wederhelft toekomt.¹⁰

¹⁰ Oud notarieel archief Delft, inv. nr. 2514, f. 218. Zie voor het transport van de 11 hond op de Lee Archief Pijnacker, inv. nr. 127, f. 68v, 16.6.1703.